

Protocol

Katheteriseren bij mannen (intermitterend)

(door middel van een katheter voor éénmalig gebruik)

Let op!

Dit is een Voorbehouden Handeling

De handeling mag alleen worden verricht door een bevoegd persoon en in opdracht van een arts.

Doel

- Kunstmatig legen van de urineblaas via de urethra.
- Diagnostische doeleinden.
- Bacteriologisch onderzoek.
- Bepaling van retentie.

Algemene opmerkingen

- Het inbrengen van de katheter mag niet worden geforceerd.
- Het inbrengen van de katheter kan een pijnlijk branderig gevoel tot gevolg hebben.
- Het eenmalig inbrengen van een katheter kan meerdere keren per dag plaats vinden.
- Voor bacteriologisch onderzoek dient een middenportie van de urine opgevangen te worden.

Benodigheden

- Dienblad
- Urinaal of urineopvangzak voor éénmalig gebruik.
- Bij gebruik van urineopvangzak een klemmetje.
- Steriele katheters (gebruik de voorgeschreven soort en maat).
- Steriele gazen
- Steriel glijmiddel (indien gewenst)
- Nierbekken
- Water of bijvoorbeeld Savlon
- Alcohol 70%
- Washandje
- Disposable handschoenen (indien gewenst steriel).
- Celstof onderlegger.
- Afvalzak.
- (voor bacteriologisch onderzoek een steriel potje).

Voorbereiding

- Doe sieraden af
- Handen wassen
- Zorg voor privacy
- Vertel de cliënt het doel van de handeling; wat er gaat gebeuren en dat alles pijnloos kan verlopen alsook dat zijn medewerking gunstige invloed op de handeling kan hebben of indien deze niet kan begrijpen: noem de naam van de cliënt en vertel dat er iets gaat gebeuren. Vertel de cliënt ook dat de handeling als belastend kan worden ervaren
- Leg alle benodigheden binnen handbereik klaar op een dienblad.

Werkwijze

- Vraag de cliënt zo mogelijk uit te plassen
- Breng de cliënt in rugligging.
- Geef de cliënt, indien nodig, eerst een onderwassing (bij incontinentie van feces).
- Leg de celstof onderlegger onder de stuit en bovenste helft van de bovenbenen.
- Zet de urinaal klaar of hang de urineopvangzak gereed aan het bed.
- Schuif de voorhuid van de penis terug
- Reinig de glans penis met water of bijvoorbeeld Savlon.
- Na het reinigen van de glans penis deze afdekken met een steriel gaasje.
- Verwijder, indien van toepassing, de afsluitdop van de urineopvangzak.
- Desinfecteer, indien van toepassing, het aansluitpunt van de urineopvangzak met alcohol 70%
- Zorg er voor dat het aansluitpunt hierna met niets meer in aanraking komt
- Open de katheterverpakking op het laatste moment, zorg dat het uiteinde van de katheter (daar waar het stopje of de urineopvangzak op wordt aangesloten) uit de verpakking is zonder dat het met iets anders in aanraking komt, de katheter moet steriel blijven.
- Trek de disposable handschoenen aan.
- Verwijder het gaasje van de glans penis.
- Bevochtig de katheter door een beetje kraanwater in de verpakking te laten lopen (laat het water eerst goed door lopen) of spuit (indien van toepassing) glijmiddel in de urethraopening
- Houd de penis loodrecht omhoog.
- Breng de katheter in
- Beweeg de penis, als de urinestroom begint, in de richting van de voeten.
- Zodra de urine stroomt mag de katheter niet meer verder worden geschoven.
- Bij weerstand tijdens het inbrengen van de katheter niet verder duwen, raadpleeg zo nodig een collega of arts.
- Houd het katheteruiteinde boven een gereedstaand bekken of urinaal of sluit deze aan op de urineopvangzak
- Voor bacteriologisch onderzoek de urine in een steriel potje laten afvloeien en potje sluiten.
- Laat de urine afvloeien in het bekkentje, de urinaal of de urineopvangzak.
- Als de hoeveelheid urine groter dan 500 milliliter is moet de afvoer in etappes plaatsvinden opdat een plotselinge inkrimping van een overrekte blaas, met als gevolg een blaasbloeding of collaps, wordt voorkomen.
- Vraag de opdrachtgever vooraf in welk tempo de blaas volledig mag worden geledigd.
- Als de urinestroom gestopt is de cliënt op diens hand laten blazen zodat ook de laatste urine uit de blaas wordt verwijderd.
- Verwijder de katheter geleidelijk.
- Schuif de voorhuis over de glans penis terug
- Was de handen.
- Was zo nodig de cliënt.
- Breng de cliënt in een comfortabele positie en help deze, indien nodig, met aankleden.
- Ruim alle materialen op.
- Na de katheterisatie hoeveelheid de afgelopen urine noteren.
- Noteer in het dossier (of ander afgesproken plaats) dat de handeling is uitgevoerd, alsmede het resultaat hiervan en eventuele bijzonderheden.

Complicaties

- Blaasbloeding.
- Urineweg infecties.
- Beschadiging van het slijmvlies van de urethra.
- Pijn tijdens inbrengen van de katheter.
- Abnormale weerstand tijdens inbrengen van de katheter.
- Flauw vallen door verlies een grote hoeveelheid urine in korte tijd.

Complicaties moeten altijd in het zorgdossier worden opgeschreven en aan de arts te worden gemeld.

Mag zelfstandig worden verricht door

Verpleegkundige is bevoegd

Andere zorgverleners als men beschikt over een bekwaamheidsverklaring (afhankelijk van het beleid van de organisatie waar men werkt)

Let op:

Het is de bedoeling met dit protocol een bijdrage te leveren aan een goede, verantwoorde en doelmatige zorg- en dienstverlening. Het protocol kan zo nodig worden aangepast aan de individuele wensen van de cliënt, echter alleen in opdracht van of met instemming van een arts.

Bij twijfel ten aanzien van de uitvoering van dit protocol raadpleegt men de direct leidinggevende.

In situaties waarin dit protocol niet voorziet, overlegt men met de opdrachtgever en/of de direct leidinggevende.

Afwijken van dit protocol kan soms noodzakelijk zijn, doch men zal afwijken van dit protocol te allen tijde moeten kunnen motiveren. Dit protocol, hoewel richtinggevend, is slechts een hulpmiddel en kan en mag nimmer de plaats innemen van het eigen denken en handelen van de zorgverlener / ondersteuner.

De zorgverlener / ondersteuner kent en neemt bij het hanteren van dit protocol zijn of haar eigen verantwoordelijkheid.

Dit protocol is niet bestemd voor particulier gebruik.

Auteur: D.Slagter, verpleegkundige

Publicatiedatum: 1 mei 2001

Laatste herziening: 20-09-2011

Disclaimer: De auteur draagt geen enkele verantwoordelijkheid ten aanzien van het gebruik van dit protocol. Raadpleeg zo nodig de arts.

Copyright © 2001 - 2012 Dick Slagter All rights Reserved.